

Växtskyddsbrev

2010-07-16

Nr 20. Lokala angrepp av kålmal i våroljeväxter

Stora förekomster av kålmalens larver har bl.a. observerats i Västmanland och Örebro län. Larverna är centimeterstora och grön- eller brunaktiga. I de fält där förekomsterna är särskilt stora har stora delar av bladverket förstörts och gnagskador finns även på stjälkar och skidor som gör att fälten börjar lysa vita. I många fält förekommer även en stor andel puppor, vilket innebär att larvangreppet håller på att klinga av i dessa fält.

Larv av kålmal.

Kålmalens biologi

Den fullbildade kålmalen är en liten oansenlig fjäril med brungrå vingar. Vingarnas spännvidd är ca 16 mm och kroppens längd ca 7-8 mm. Kålmalen börjar uppträda på försommaren och lägger ägg på korsblomstriga växter. Efter ungefär en vecka kläcks äggen och de nykläckta larverna börjar gnaga på värdväxten. Larverna lever ca 3-4 veckor innan de förpuppas inuti en nättlik mönstrad gråvit kokong. Efter ungefär 10-14 dagar kläcks puppan och en ny fjäril kommer fram. Troligtvis förekommer två generationer per år i vårt område. Skadorna vi nu ser i en del fält med våroljeväxter härstammar sannolikt från fjärilens andra generation. Årets torra och varma väderlek den senaste månaden bör ha gynnat kålmalen (se även brev nr 9).

Vilken skada gör kålmalen?

Det är uteslutande korsblomstriga växter som angrips och vanligast är skadorna i olika trädgårdskulturer. Oljeväxter angrips mera sällan men angrepp förekommer vissa år, som t.ex. 1995 i vårt område. Skador förekom framför allt i fält som inte hade behandlats mot rapsbaggar.

Under angreppsåret 1995 genomfördes ett bekämpningsförsök utanför Uppsala med syfte att se vilken skada kålmalen gjorde samt att se om bekämpning var möjlig, bl.a. testades pyretroiden Karate. Behandlingen gav en signifikant merskörd på 12 %.

Rekommendation

I de fält där en stor andel av larverna redan har förpuppas är behandling inte aktuell. Baserat på 1995 års erfarenheter är bekämpningsbehovet sannolikt litet i fält där rapsbaggebekämpning har gjorts. Där kemisk bekämpning skulle kunna vara aktuell är fält med stora mängder larver och där angreppen nu utvecklas snabbt, särskilt om angreppen även börjar omfatta skidorna. De preparat som är möjliga att använda så här sent är Biscaya 0,3 l/ha eller pyretroiden Fastac 50 0,3 l/ha under förutsättning att blomningen är avslutad. Karenstiden för Biscaya är 30 dagar i raps och rybs och 28 dagar för Fastac 50. Observera reglerna för avdriftsreducering.

Växtskyddscentralerna i Linköping/Uppsala